

Dosarul nr.1ra-511/2022
1-19046466-01-1ra-01042022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie,

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Cebotari Andrei în numele părții vătămate Pleșca Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Vlas Elisei xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.06.2019 – 09.06.2021;

Instanța de apel: 22.06.2021 – 16.12.2021;

Instanța de recurs: 01.04.2022 – 15.11.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 09 iunie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Vlas Elisei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, echivalent a 40 000 lei.

A fost dispusă încasarea de la inculpatul Vlas Elisei în contul statului suma de 448 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pleșca Andrei, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pleșca Ion, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că la data de 28 aprilie 2019, aproximativ la ora 15:00, Vlas Elisei, aflându-se într-un loc public și anume pe o stradă din s. Talmazara r-nul Ștefan Vodă, acționând împreună și de comun acord cu cet. Pădureț Andrian, acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, desconsiderând normele etice general acceptate, fără motiv a provocat un conflict cu

cet. Pleșca Ion, aplicându-i intenționat violență fizică manifestată prin aplicarea de multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză judiciară nr.201930D0033 din 27 mai 2019 constituie plăgi contuzie pe cap ce au fost cauzate prin acțiunea traumatică prin mecanism de lovire a unui corp dur, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară.

Acțiunile lui Vlas Elisei au fost încadrate în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite cu obrăznicie deosebită, de două sau mai multe persoane.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Vlas Elisei recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Să fie dispusă încasarea din contul inculpatului Vlas Elisei în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 640 lei.

În motivarea apelului a invocat că, la stabilirea pedepsei inculpatului Vlas Elisei, prima instanță nu a luat în considerație toate circumstanțele privind personalitatea acestuia, pericolul social sporit al faptelor infracționale săvârșite, atitudinea inculpatului față de cele săvârșite și faptul că inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiune similară.

Prin urmare, inculpatul Vlas Elisei anterior a fost condamnat la 09 decembrie 2014 pentru săvârșirea infracțiunii similare și anume - în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu aplicarea art.90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pentru un termen de probațiune de 3 ani, fapt ce atestă că inculpatul însă nu a făcut careva concluzii pentru sine, întrucât a săvârșit iarăși o infracțiune similară prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Astfel, consideră acuzarea că, pedeapsa aplicată inculpatului Vlas Elisei, sub formă de amendă, contravine prevederilor art.61 alin.(2) Cod penal și nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale. Totodată, la caz, au fost suportate cheltuieli de judecată în sumă de 640 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare, și invocând prevederile art.385 alin.(1) pct. 14) Cod de procedură penală, a solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, cheltuielile de judecată în sumă de 640 lei.

3.1. Avocatul Cebotari Andrei în numele părții vătămate Pleșca Andrei, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei față de inculpat și soluționării acțiunii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Vlas Elisei să-i fie stabilită o pedeapsă privativă de libertate cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, or, acesta fiind anterior judecat, nu s-a corectat, continuând să manifeste un comportament infracțional.

Referitor la acțiunea civilă, avocatul a menționat că prima instanță urma să se expună asupra acțiunii civile, iar instanța nu a motivat în nici într-un fel care anume

circumstanțe excepționale au intervenit în cursul soluționării acțiunii civile clarificarea căroră ar fi impus amânarea judecării cauzei, or, la materialele dosarului au fost anexate probe, care demonstrează volumul de cheltuieli suportate și probe, ce confirmă cauzarea prejudiciului material.

Consideră că, instanța de judecată urma să se pronunțe referitor la cheltuielile suportate de către partea vătămată Pleșca Andrei, pentru tratament în mărime de 1071 lei, pentru transport în mărime 1 200 lei, pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5 000 lei, care urmează a fi încasate de la inculpatul Vlas Elisei, care se face vinovat de acțiunile ilicite săvârșite față de partea vătămată.

De asemenea, instanța de judecată urma să se expună asupra prejudiciului moral, întrucât, cuantumul invocat de către partea vătămată este unul cert și pentru concretizarea acestuia nu este necesar de amânat examinarea cauzei penale, considerând că urmează a fi dispusă încasarea din contul inculpatului, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

3.2. Avocatul Cebotari Andrei în numele părții vătămate Pleșca Ion, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei stabilită inculpatului și acțiunii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care inculpatului Vlas Elisei să-i fie stabilită o pedeapsă privativă de libertate, și să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, or, acesta fiind anterior judecat, nu s-a corectat, continuând să manifeste un comportament infracțional, nu a conștientizat pericolul social al acțiunilor sale infracționale.

Referitor la acțiunea civilă a menționat că, prima instanță urma să se expună asupra acțiunii civile, iar instanța nu a motivat în nici într-un fel care anume circumstanțe excepționale au intervenit în cursul soluționării acțiunii civile clarificarea căroră ar fi impus amânarea judecării cauzei, or, la materialele dosarului au fost anexate probe, care demonstrează volumul de cheltuieli suportate și probe, ce confirmă cauzarea prejudiciului material.

Consideră că, instanța de judecată urma să se pronunțe referitor la cheltuielile suportate de către partea vătămată Pleșca Ion, pentru tratament și reabilitare în mărime de 3 210,10 lei, pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5 000 lei, care urmează a fi încasate de la inculpatul Vlas Elisei - vinovat de acțiunile ilicite săvârșite față de partea vătămată.

De asemenea, consideră că urmează a fi dispusă încasarea din contul inculpatului, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vlas Elisei recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pentru un termen de 1 an 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată

condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de Pleșca Andrei, fiind dispusă încasarea din contul lui Vlas Elisei în beneficiul lui Pleșca Andrei, suma de 1 200 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 5 000 lei, cu titlu de asistență juridică și 5 000 lei cu titlu de prejudiciul moral. În rest acțiunea civilă înaintată de Pleșca Andrei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de Pleșca Ion, fiind dispusă încasarea din contul lui Vlas Elisei în beneficiul lui Pleșca Ion, suma de 3 210,10 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 5 000 lei, cu titlu de asistență juridică și 5 000 lei cu titlu de prejudiciul moral. În rest acțiunea civilă înaintată de Pleșca Ion a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe, au fost menținute.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a reiterat prevederile hotărârii Curții Constituționale nr.25 din data de 12 august 2021, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.287 alin.(1) Codul penal și anume a faptului că, au fost admise parțial excepțiile de neconstituționalitate ridicate și au fost declarate neconstituționale cuvântul „grosolan” și textul „cinism sau” din art.287 alin.(1) Codul penal, astfel, urmează a fi excluse aceste fraze din învinuirea adusă inculpatului Vlas Elisei.

În acest context, instanța de apel a indicat că, ținând cont de prevederile art.art.24, 27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, a constatat că, la data de 28 aprilie 2019, aproximativ la ora 15:00, Vlas Elisei Anatolie, aflându-se într-un loc public și anume pe o stradă din s. Talmaza r-nul Ștefan Vodă, acționând împreună și de comun acord cu cet. Pădureț Andrian, acționând cu intenție directă, încălcând ordinea publică, și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, desconsiderând normele etice general acceptate, fără motiv a provocat un conflict cu cet. Pleșca Ion, aplicându-i intenționat violență fizică manifestată prin aplicarea de multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză judiciară nr.201930D0033 din 27 mai 2019 constituie plăgi contuzie pe cap ce au fost cauzate prin acțiunea traumatică prin mecanism de lovire a unui corp dur, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Vlas Elisei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite cu obrăznicie deosebită, de două sau mai multe persoane.

Instanța de apel a indicat că, în cadrul primei instanțe, cauza penală a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, astfel precizând că prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a apreciat probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Vlas Elisei în

săvârșirea infracțiunii incriminate.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a stabilit că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de pericolul social, de motivul și scopul săvârșirii infracțiunii, precum și de personalitatea inculpatului, prin urmare stabilind lui Vlas Elisei o pedeapsă inechitabilă în raport cu infracțiunea săvârșită.

Prin urmare, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele ce privesc persoana inculpatului Vlas Elisei și anume - caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, faptul că a săvârșit o infracțiune intenționată, care potrivit art.16 Cod penal, aceasta face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, are antecedente penale.

Instanța de apel a precizat că, inculpatul Vlas Elisei, fiind anterior condamnat, nu a făcut concluziile corespunzătoare și nu s-a corijat, a săvârșit din nou infracțiune intenționată, având un comportament repetitiv infracțional, fapt ce atestă că pedeapsa aplicată inculpatului, este una prea blândă în raport cu fapta prejudiciabilă săvârșită și persoana inculpatului.

În opinia instanței de apel, circumstanțele reținute la caz justifică aplicarea în privința inculpatului Vlas Elisei a unei pedepse mai aspre sub formă de închisoare.

Totodată, ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, solicitând examinarea cauzei conform procedurii prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel a ajuns la concluzia că inculpatul a conștientizat cele săvârșite, astfel fiind posibilă aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia pentru un termen de probațiune, conform art.90 Cod penal, stabilind instanța că această pedeapsă va contribui la reeducarea inculpatului Vlas Elisei, nefiind necesară izolarea acestuia de societate, urmând a-i fi acordată o șansă de a se reintegra în societate.

Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Vlas Elisei a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei, instanța de apel a conchis că, aceasta urmează a fi respinsă, întrucât, prima instanță legal și întemeiat a dispus spre încasare cu titlu de cheltuieli judiciare de la inculpatul Vlas Elisei în contul statului suma de 448 lei, or, costul pentru efectuarea raportului de expertiză nr.201930D0033 din 27.05.2019 este de 320 lei (f.d.61-63, vol. I), iar costul pentru întocmirea raportului de expertiză nr.201930P0135 din 07.05.2019 este de 128 lei, în total cheltuielile judiciare constituind 448 lei, sumă care a fost încasată, iar careva temeieri de a interveni în soluția primei instanțe, în această parte nu s-au constatat.

Cât privește acțiunea civilă, conducând-u-se de prevederile art.art.1998 alin.(1)-(4), 2034 alin.(1), (2) Cod civil, instanța de apel a concluzionat că acțiunea civilă este parțial întemeiată, or, în cazul dat se impune răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile inculpatului Vlas Elisei, care prin acțiunile sale a cauzat vătămări corporale ușoare părților vătămate Pleșca Ion și Pleșca Andrei. Astfel, este echitabil și întemeiat ca inculpatul Vlas Elisei să achite părții vătămate Pleșca Ion prejudiciul material cauzat în sumă de 3 210,10 lei și părții vătămate Pleșca Andrei prejudiciul material cauzat în sumă de 1 200 lei, ca fiind confirmată prin bonurile de plată anexate la acțiunea civilă, însă suma de 1 071 lei pentru tratament

nu a fost demonstrată cu nici un act sau bon de plată, astfel, acțiunea civilă în partea încasării sumei de 1 071 lei, urmează a fi respinsă.

Referitor la încasarea prejudiciului moral, reținând prevederile art.2036 alin.(1)-(3) Cod civil, instanța de apel a menționat că, în urma constatării cauzării suferințelor psihice în urma atitudinii batjocoritoare și maltratării pe nedrept a ajuns la concluzia reparării prejudiciului moral părților vătămate Pleșca Andrei, în mărime de 5 000 lei și reparării prejudiciului moral cauzat părții vătămate Pleșca Ion în mărime de 5 000 lei, prejudiciu care este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de aceștia, or, sumele de a câte 50 000 lei solicitate de către părțile vătămate, sunt exagerate, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului. Este de menționat că sumele încasate cu titlu de prejudiciu moral nu reprezintă prețul pentru suferințele fizice sau psihice, care de cele mai dese ori sunt inestimabile, ci reprezintă o reparație stabilită din perspectiva consecințelor în plan personal și social ca urmare a violențelor aplicate de către inculpatul Vlas Elisei de comun acord cu altă persoană, care au acționat cu o deosebită obrăznicie cauzând părților vătămate vătămări ușoare.

În ceea ce privește încasarea cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței judiciare în cadrul urmăririi penale, a judecării cauzei în instanțe de fond în mărime de câte 5 000 lei, pentru fiecare parte vătămată, reținând prevederile art.art.94 alin.(1), 96 alin.(1), (1¹) Cod de procedură civilă, instanța de apel a conchis că, aceasta urmează a fi admisă, or, în suportul solicitărilor sale partea vătămată Pleșca Andrei a prezentat bonul de plată nr.527884 din 19 mai 2021, în sumă de 5 000 lei (f.d.168, vol. I), iar partea vătămată Pleșca Ion a prezentat bonul de plată nr.170010 din 19 mai 2021, în sumă de 5 000 lei (f.d.160).

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei aplicate lui Vlas Elisei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Vlas Elisei, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa de 1 an 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea recursului ordinar acuzarea indică, că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă în raport cu fapta săvârșită și consecințele acesteia.

Astfel, susține că inculpatul Vlas Elisei, anterior a fost condamnat, însă nu s-a corectat și a săvârșit o nouă infracțiune.

În acest context, menționează că Vlas Elisei, la 09 decembrie 2014 a fost condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu aplicarea art.90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pentru un termen de probațiune de 3 ani, fapt ce atestă că inculpatul însă nu a făcut careva concluzii pentru sine, întrucât a săvârșit iarăși o infracțiune similară prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, precizează acuzarea că, instanța de apel neîntemeiat a dispus executarea pedepsei aplicate inculpatului cu suspendarea condiționată potrivit art.90 Cod penal, or, pedeapsa stabilită nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale

de reeducare a inculpatului.

5.1. Avocatul Cebotari Andrei în numele părții vătămate Pleșca Ion, fără a indica un temei concret din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu aplicare în privința inculpatului unei pedepse privative de libertate cu admiterea integral a acțiunii civile.

În argumentarea recursului menționează că, pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă în raport cu fapta săvârșită și consecințele acesteia, or, acesta fiind anterior judecat, nu s-a corectat, continuând să manifeste un comportament infracțional, și nu a conștientizat gradul de pericol social al acțiunilor sale.

Menționează că, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanța de apel nu a dat o apreciere juridică corectă în coraport cu modul cinic, batjocoritor și bătărnesc în urma acțiunilor criminale săvârșite de Vlas Elisei.

Consideră că, urmează a fi dispusă încasarea din contul inculpatului, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

6. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează a fi admise, din considerentele ce succed.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când: 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și când 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând lucrul judecat de către instanțele ierarhic inferioare, Colegiul penal lărgit notează că, atât sentința cât și decizia instanței de apel sunt afectate de erori procesuale, care nu pot fi remediate în prezenta procedură, din atare considerente cele avansate de recurenți urmează a fi admise parțial, inclusiv din alte motive decât cele specificate de recurenți, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

Pentru a detalia considerațiunile ce fundamentează soluția de trimitere a cauzei la rejudecare, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, principala problemă adusă

în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

În sensul art.296 Cod de procedură penală, rechizitoriul este actul de sesizare al instanței de judecată, care este compus din două părți: expunerea și dispozitivul. Expunerea cuprinde informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente, circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea învinuitului, precum și temeiurile pentru liberarea de răspundere penală conform prevederilor art.53 Cod penal dacă se constată asemenea temeiuri.

Dispozitivul cuprinde date cu privire la persoana învinuitului și formularea învinuirii care i se incriminează cu încadrarea juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătorească competentă. În completarea ultimei sintagme de mai sus, urmează de concretizat că, prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art.113 Cod penal.

Componenta de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componentei de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Semnul componentei de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componentei de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Articolul 6 § 3 lit. a) din Convenția Europeană îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat cu privire la încadrarea juridică a faptelor, dar și cu privire la cauza acuzației, adică privitor la expunerea detaliată a faptelor materiale pentru care este acuzat și pe care se bazează acuzația (cauza Pelissier și Sassi contra Franței nr.2544/94 pct. 52-54, CEDO 1999-II). Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina celui mai general drept la un proces echitabil garantat de art.6 § 1 din Convenție.

În materia penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane constituie o condiție esențială a echității procedurii. Dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului inculpatului de a-și pregăti o apărare eficientă pentru a răspunde coerent, prompt și adecvat acuzației înaintate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că, în conținutul rechizitoriului a fost descrisă următoarea situație de fapt: *„la data de 28 aprilie 2019, aproximativ la ora 15:00, Vlas Elisei, aflându-se într-un loc public și anume pe o stradă din s. Talmază r-nul Ștefan Vodă, acționând împreună și de comun acord cu cet. Pădureț Andrian, acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, desconsiderând normele etice general acceptate, fără motiv a provocat un conflict cu cet. Pleșca Ion, aplicându-i intenționat violență fizică manifestată prin aplicarea de multiple lovituri cu mâinile*

și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i dureri fizice, care conform raportului de expertiză judiciară nr.201930D0033 din 27 mai 2019 constituie plăgi contuzie pe cap ce au fost cauzate prin acțiunea traumatică prin mecanism de lovire a unui corp dur, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară”.

După cum rezultă din materialele cauzei, potrivit sentinței, Vlas Elisei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, echivalentul a 40 000 lei. A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pleșca Andrei, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă. A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pleșca Ion, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, fiind dispusă și încasarea din contul lui Vlas Elisei în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei.

Din conținutul sentinței se deduce faptul că, prima instanță constată vinovăția inculpatului Vlas Elisei de săvârșirea infracțiunii încriminate potrivit rechizitoriului, însă în dispozitivul sentinței cât și în partea descriptivă a sentinței instanța a admis în principiu și acțiunea civilă înaintată de Pleșca Andrei.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate, instanța de apel dispunând admiterea acestora, inclusiv din oficiu conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, a pronunțat o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care constată vinovăția inculpatului Vlas Elisei de săvârșirea infracțiunii încriminate potrivit rechizitoriului, a admisă parțial acțiunea civilă înaintată de Pleșca Andrei și a dispus și încasarea din contul lui Vlas Elisei în beneficiul lui Pleșca Andrei, suma de 1 200 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 5 000 lei, cu titlu de asistență juridică și 5 000 lei cu titlu de prejudiciul moral. În rest acțiunea civilă înaintată de Pleșca Andrei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin săvârșirea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecării, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și celui moral.

Angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta proprie presupune existența cumulată a celor patru condiții sau elemente constitutive, respectiv: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția dar și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

Așadar, Colegiul penal lărgit atestă, că concluziile instanțelor ierarhic inferioare, ce țin de soluționarea acțiunii civile în speță sunt neîntemeiate, iar instanța de apel urmează să se expună asupra soluționării acțiunii civile, în corespundere cu prevederile legale.

În acest sens Colegiul penal lărgit reține că, instanțele de fond eronat au concluzionat asupra admiterii acțiunii civile înaintată de Pleşca Andrei, întrucât inculpatului Vlas Elisei potrivit rechizitoriului s-a incriminat aplicarea violenței doar față de Pleşca Ion, nu și față de Pleşca Andrei.

La caz, Colegiul penal lărgit reține că instanțele de fond nu au respectat exigențele legale, deoarece nu au verificat și analizat corespunderea circumstanțelor de fapt stabilite cu circumstanțele de drept indicate în rechizitoriu, fapt ce contravine prevederilor art.6 § 1 al Convenției Europene stipulează că „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze faptul că, în hotărârea Curții Europene din 12 aprilie 2011, cauza Adrian Constantin vs. România, Curtea a subliniat că, „...rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că *paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor.*”

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (§ 30, 31 cauza Fomin vs Republica Moldova, decizia din 11 octombrie 2011).

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să examineze amănunțit aspectele descrise întru evitarea încălcării dreptului la un proces echitabil al inculpatului garantat de articolul 6&1 CEDO coroborat cu art.art.4, 20 din Constituție.

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, la judecarea cauzei, instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Prin urmare, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod

de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Cebotari Andrei în numele părții vătămate Pleșca Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Vlas Elisei xxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 15 decembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie